

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

સ્પે. સીવિલ એપ્લીકેશન નં.૨૧૩૯૦ ઓફ ૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ સુશ્રી હર્ષા દેવાની

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહીયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨	પત્રકારને રીફર કરવામાં આવશે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની ખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

વાઘરી જસુબેન ગોરધનભાઈઅરજદાર (ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૧પ્રતિવાદી (ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફે એડવોકેટ શ્રી પથિક એમ. આચાર્ય

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૨ તરફે એડવોકેટ શ્રી નીરલ આર. મહેતા

=====

કોરમ:માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી હર્ષા દેવાની

અને
માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી એ.એસ. સુપેહીયા

તારીખ:૨૩/૧૨/૨૦૧૬

મૌખિક ચુકાદો

(પર:માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી હર્ષા દેવાની)

=====

૧. રૂલ. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી નીરલ મહેતા સામાવાળાઓ નં. ૧ અને ૨ વતી
રૂલની નોટિસની બજવણી જતી કરે છે.

૨. આ અરજી દ્વારા, અરજદારે સામાવાળા નં. ૨ – ચૂંટણી અધિકારી, ડુમાલી

ગ્રામ પંચાયત (જે હવે પછી "રિટર્નિંગ ઓફિસર" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ ના હુકમને પડકાર્યો છે, જેના દ્વારા તેમણે અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર એ કારણોસર નામંજૂર કર્યું છે કે તેમના રહેણાંક સંકુલમાં વોટર ક્લોઝેટની સુવિધા નથી અને તેથી, ધ ગુજરાત પંચાયત એક્ટ, ૧૯૯૩ (જે હવે પછી "સદર અધિનિયમ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૩૦(૧)(કેકે) ની જોગવાઈઓ હેઠળ ગેરલાયક ઠરે છે.

૩. અત્રેના અરજદારે ડુમાલી ગ્રામ પંચાયતના સરપંચ પદ માટે પોતાનું ઉમેદવારી પત્ર ભર્યું હતું. ઉમેદવારી પત્રો સ્વીકારવાની છેલ્લી તારીખ ૧૦મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ હતી અને તેની ચકાસણી ૧૨મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ ના રોજ થવાની હતી, જોકે, ૧૨મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ ને જાહેર રજા તરીકે જાહેર કરવામાં આવતાં, કાર્યક્રમ ફરીથી ગોઠવવામાં આવ્યો હતો અને ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ ના રોજ ચકાસણી હાથ ધરવામાં આવી હતી. એવું જણાય છે કે ઉમેદવારી પત્રની સાથે, અરજદારે ડુમાલી ગ્રામ પંચાયતના તલાટી-કમ-મંત્રીનું પ્રમાણપત્ર સબમિટ કર્યું હતું જે પ્રમાણિત કરતું હતું કે તેણીના સામાન્ય રહેઠાણના સ્થળે વોટર ક્લોઝેટ હતું. એવું જણાય છે કે ચકાસણીની તારીખે, એક વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો જેના અનુસંધાને તલાટીએ ફરી એકવાર તપાસ કરી અને એવું જણાવતું પ્રમાણપત્ર જારી કર્યું કે અરજદાર તેમના પતિના ભાઈ સાથે સંયુક્ત રીતે વોટર ક્લોઝેટની સુવિધા ધરાવતા હતા અને તેથી, તેમની પાસે અલગ વોટર ક્લોઝેટ ન હતું. તલાટી-કમ-મંત્રી દ્વારા જારી કરવામાં આવેલા

ત્યારબાદના પ્રમાણપત્રના પ્રકાશમાં, એવું જણાય છે કે બીજા સામાવાળા – સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કર્યું છે. નારાજ થઈને, અરજદારે હાલની અરજી દાખલ કરી છે.

૪. અરજદાર માટેના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી પથિક આચાર્યે સદર રિટર્નિંગ ઓફિસર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ પર એ કારણોસર હુમલો કર્યો કે એકવાર તલાટી-કમ-મંત્રી દ્વારા અગાઉથી જ પ્રમાણપત્ર જારી કરવામાં આવ્યું હોય, ત્યારે અરજદારના ઉમેદવારી પત્રને નામંજૂર કરવાના હેતુસર તે જ તલાટી-કમ-મંત્રી દ્વારા જારી કરવામાં આવેલ બીજું પ્રમાણપત્ર સ્વીકારવાની પરવાનગી ન હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જો અરજદાર તેમના પતિના ભાઈ સાથે સંયુક્ત રીતે વોટર ક્લોઝેટનો ઉપયોગ કરતા હોય તો પણ, તે સદર અધિનિયમની કલમ ૩૦(૧)(કેકે) હેઠળના પ્રતિબંધને આકર્ષિત કરશે નહીં. તે મુજબ એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર ખોટી રીતે નામંજૂર કર્યું હોવાથી, વાદગ્રસ્ત હુકમ રદ અને બાતલ કરવાપાત્ર છે અને હરીફ ઉમેદવારોના લિસ્ટમાં અરજદારનું નામ દર્શાવવામાં આવી શકે છે.

૫. અરજીનો વિરોધ કરતાં, સામાવાળાઓ માટેના વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી નીરલ મહેતાએ રજૂઆત કરી હતી કે શરૂઆતમાં તલાટીએ અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા નિવેદનના આધારે પ્રમાણપત્ર જારી કર્યું હતું કે તેમના સામાન્ય રહેઠાણના સ્થળે વોટર ક્લોઝેટ હતું. જોકે, વાંધો ઉઠાવવામાં આવતાં, યોગ્ય

તપાસ કરવામાં આવી હતી જેમાં એવું પ્રતિબિંબિત થયું હતું કે અરજદારના રહેઠાણ પર વોટર ક્લોઝેટ ન હતું અને તેઓ તેમના પતિના ભાઈ સાથે તે જ વોટર ક્લોઝેટનો સંયુક્ત રીતે ઉપયોગ કરી રહ્યા હતા. સંજોગોવશાત્, અરજદાર સદર અધિનિયમની કલમ ૩૦(૧)(કેકે) હેઠળ ગેરલાયક ઠર્યા હતા અને સદર રિટર્નિંગ ઓફિસર તેમનું ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કરવામાં સંપૂર્ણપણે વ્યાજબી હતા. એવી પણ રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે ચૂંટણી પ્રક્રિયા અગાઉથી જ શરૂ થઈ ગઈ હોવાથી, ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૪૩ઓ માં સમાવિષ્ટ પ્રતિબંધને ધ્યાનમાં રાખીને, આ અદાલત અરજીને ધ્યાને ન લઈ શકે અને ગુણદોષવિહોળી હોવાથી અરજી ફગાવી દેવાપાત્ર છે.

૬. આ અદાલતે સંબંધિત પક્ષકારો માટેના વિદ્વાન એડવોકેટ્સ દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો ધ્યાનમાં લીધી છે અને અદાલતના અવલોકન માટે રજૂ કરવામાં આવેલ મૂળ રેકૉર્ડની ચકાસણી કરી છે.

૭. કેસના મૂળ રેકૉર્ડની ચકાસણી પરથી જાણવા મળે છે કે અત્રેના અરજદારે સદર નિયમોના નિયમ ૧૨ ના પેટા-નિયમ (૧) હેઠળ નિર્દિષ્ટ કરેલા ફોર્મમાં પૂર્ણ કરેલ ઉમેદવારી પત્ર ભર્યું હતું. ફોર્મ સાથે, અરજદારે ગામના તલાટી-કમ-મંત્રી દ્વારા જારી કરવામાં આવેલ પ્રમાણપત્ર બીડ્યું હતું જે પ્રમાણિત કરતું હતું કે અરજદાર તેમના રહેઠાણ પર વોટર ક્લોઝેટની સુવિધા ધરાવતા હતા. રેકૉર્ડ પરથી એવું જણાય છે કે સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે શરૂઆતમાં અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર સ્વીકાર્યું હતું અને ઉમેદવારી પત્રના ભાગ પાંચ માંથી 'નામંજૂર'

શબ્દ છેકી નાખ્યો હતો. જોકે, એવું જણાય છે કે ત્યારબાદ ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ ના રોજ ૧૩:૫૦ કલાકે સદર રિટર્નિંગ ઓફિસર સમક્ષ કેટલાક લોકો દ્વારા વાંધો ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો. તેના અનુસંધાને, સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે તલાટી-કમ-મંત્રી મારફતે તપાસ કરાવી હતી, જેમણે તે અંગે પંચનામું કરવામાં આવેલ, અને રિપોર્ટ રજૂ કર્યો કે અરજદારના પતિ અને તેમના ભાઈ સંયુક્ત રીતે વોટર કલોઝેટનો ઉપયોગ કરી રહ્યા હતા અને અરજદાર પાસે તેમના રહેણાંક સંકુલમાં સ્વતંત્ર રીતે વોટર કલોઝેટ ન હતું. અદાલત સમક્ષ રૂબરૂ ઉપસ્થિત રહેલા અત્રેના સામાવાળા નં. ૨ પાસેથી વિદ્વાન કાઉન્સેલ દ્વારા મેળવવામાં આવેલી સૂચનાઓ પરથી, એવું જણાય છે કે સદર રિપોર્ટ ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ ના રોજ રાત્રે ૮:૩૦ વાગ્યાની આસપાસ મળ્યો હતો, જે ચકાસણીનો સમય પૂરો થયાના ઘણા સમય પછી મળ્યો હતો. આવા રિપોર્ટ પર કાર્યવાહી કરીને, સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે, તેમણે અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર અગાઉથી જ સ્વીકારી લીધું હોવાની હકીકત હોવા છતાં, ત્યારબાદ રાત્રે ૮:૦૦ વાગ્યા પછી એ કારણોસર અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કરતો વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કર્યો હતો કે તેઓ સદર અધિનિયમની કલમ ૩૦ ની પેટા-કલમ (૧) ના ખંડ (કેકે) હેઠળ ગેરલાયક ઠરે છે. તે મુજબ, સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે ઉમેદવારી પત્રના ભાગ પાંચ માં "સ્વીકૃત" છેકી નાખ્યું હતું અને તેમાં અગાઉથી છેકી નાખવામાં આવેલ "નામંજૂર" પર નિશાની કરી હતી. તેથી સ્પષ્ટપણે, ચકાસણીનો સમય પૂરો થયા પછી અરજદારનું ઉમેદવારી ફોર્મ નામંજૂર કરવાની સામાવાળાની સમગ્ર કાર્યવાહી, ધ ગુજરાત પંચાયત ઇલેક્શન રૂલ્સ, ૧૯૯૪ (જે હવે પછી "સદર

નિયમો" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) નું ઘોર ઉલ્લંઘન છે. સદર નિયમોના નિયમ ૧૫ નો પેટા-નિયમ (૮) એવી જોગવાઈ કરે છે કે ઉમેદવારી પત્ર સ્વીકારવા અથવા નામંજૂર કરવા અંગે સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરનો નિર્ણય અંતિમ ગણાશે. સદર અધિનિયમ અથવા તેના હેઠળ ઘડવામાં આવેલા સદર નિયમો સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરને તેમનો હુકમ એકવાર પસાર કર્યા પછી રિવ્યૂ કરવાની કોઈ સત્તા આપતા નથી. સંજોગોવશાત્, એકવાર સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર સ્વીકારી લીધા પછી, તેમને સદર હુકમનો રિવ્યૂ કરવાની અને ત્યારબાદ તેને નામંજૂર કરવાની કોઈ સત્તા નથી.

૮. રિવ્યૂ કરવાની કોઈ સત્તા ન હતી એ હકીકત સિવાય, જે સમગ્ર રીતે વાદગ્રસ્ત હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો છે તેમાં ઘણી ખામીઓ છે. સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે ચકાસણીની તારીખે આવી કાર્યવાહી કરવા માટે નિર્ધારિત સમયની અંદર ઉમેદવારી સ્વીકારવી અથવા નામંજૂર કરવી જરૂરી છે. જોકે, સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે, ચકાસણીનો સમય પૂરો થયાના ઘણા સમય પછી, ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ ના રોજ રાત્રે ૯:૩૦ વાગ્યે મળેલા રિપોર્ટના આધારે, તેમના દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ અગાઉનો હુકમ કે જેના દ્વારા તેમણે તેમની ઉમેદવારી સ્વીકારી હતી તે રદ કરીને અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કરતો હુકમ ત્યારબાદ પસાર કર્યો છે. તેથી અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કરવામાં બીજા સામાવાળા – સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરની વાદગ્રસ્ત કાર્યવાહી સદર નિયમોના નિયમ ૧૫ ના પેટા-નિયમ (૮) ની જોગવાઈઓનો સંપૂર્ણ ભંગ છે. આ ઉપરાંત, જો સદર

રિટર્નિંગ ઓફિસરને કોઈ વાંધો મળ્યો હોય, તો સદર નિયમોના નિયમ ૧૫ ના પેટા-નિયમ (૫) ના પરંતુકને ધ્યાનમાં રાખીને, તેમણે સંબંધિત ઉમેદવારને આવા વાંધાનું ખંડન કરવા માટે ચકાસણી માટે નક્કી કરેલી તારીખ પછીના તરત આવતા દિવસ સુધીનો સમય આપવો જરૂરી હતો. જ્યારે, હાલના કેસના તથ્યોમાં, ઉમેદવારને આવો કોઈ સમય આપવામાં આવ્યો નથી અને ન તો તેમને તેમના ઉમેદવારી પત્ર સામે ઉઠાવવામાં આવેલા વાંધાનું ખંડન કરવા માટે બોલાવવામાં આવ્યા હતા. તેથી, વાદગ્રસ્ત હુકમ વૈધાનિક જોગવાઈઓના સંપૂર્ણ ઉલ્લંઘનમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હોવાથી, તેને કાયમ રાખી શકાય નહીં.

૯. જ્યાં સુધી તલાટી-કમ-મંત્રીના વર્તનનો સંબંધ છે, ઉમેદવારનું ભવિષ્ય બનાવી અથવા બગાડી શકે તેવા પ્રમાણપત્રો જારી કરવા માટે તેમને અધિકૃત કરતી વખતે તેમના પદની ગરિમા અને તેમનામાં મૂકવામાં આવેલા વિશ્વાસને જાળવી રાખવામાં તેઓ સદંતર નિષ્ફળ રહ્યા છે. જ્યારે, તલાટી જેવી વૈધાનિક સત્તાને પ્રમાણપત્રો જારી કરવાની સત્તાઓ આપવામાં આવે છે જેના આધારે, ઉમેદવારનું ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કરી શકાય છે, ત્યારે તેમની પાસેથી એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે કે તેઓ પ્રમાણિકતા અને નિષ્ઠા સાથે અને યોગ્ય તકેદારી સાથે તેનો ઉપયોગ કરે અને હાલના કેસમાં કરવામાં આવ્યું છે તે રીતે નહીં. હાલના કેસના તથ્યો પરથી સ્પષ્ટ છે તેમ, તલાટી-કમ-મંત્રીએ શરૂઆતમાં એક પ્રમાણપત્ર જારી કર્યું છે જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદાર તેમના રહેઠાણ પર વોટર ક્લોઝેટની સુવિધા ધરાવતા હતા અને ત્યારબાદ, તે જ

પ્રમાણપત્રની નીચે, તેમણે જણાવ્યું છે કે અરજદાર જરૂરી પ્રમાણપત્ર ધરાવતા નથી. સંજોગોવશાત્, જો આ રીતે પ્રમાણપત્રો જારી કરવામાં આવતા હોય, તો તલાટી દ્વારા જારી કરવામાં આવતા પ્રમાણપત્રો સાથે કોઈ પવિત્રતા જોડવી શક્ય બનશે નહીં.

૧૦. સામાન્ય પંચાયત ચૂંટણીઓ, ૨૦૧૬ ના સંબંધમાં આ અદાલત સમક્ષ આવતા એક પછી એક કેસમાં, સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે મનસ્વી રીતે, કાયદાની કોઈપણ જોગવાઈના સંદર્ભ વિના, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગમાં તેમજ સદર નિયમોના નિયમ ૧૫ ના પેટા-નિયમ (૫) ના પરંતુકની જોગવાઈઓના ભંગમાં, મોટી સંખ્યામાં મેટર્સમાં ઉમેદવારોના ઉમેદવારી પત્રો નામંજૂર કર્યા છે. હાલના કેસ જેવા કેટલાક કિસ્સાઓમાં, ઉમેદવારીની સ્વીકૃતિ અથવા નામંજૂરી અંતિમ હોવાની હકીકત હોવા છતાં અને ઉમેદવારી પત્ર સ્વીકાર્યા પછી સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરમાં રિવ્યૂ કરવાની કોઈ સત્તા નિહિત ન હોવા છતાં, સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરે, ઉમેદવારને તેમના ઉમેદવારી પત્ર સામે ઉઠાવવામાં આવેલા કોઈપણ વાંધાનું ખંડન કરવાની કોઈ તક આપ્યા વિના, અગાઉના હુકમનો રિવ્યૂ કરીને ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કર્યું છે. ગુજરાત રાજ્યમાં ગ્રામ પંચાયતોની ચૂંટણીઓ યોજવા અંગે જ્યાં સુધી સંબંધ છે ત્યાં સુધી આ પ્રવર્તમાન દુઃખદ પરિસ્થિતિ છે. હાલના કેસની જેમ સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરો આવી ચૂંટણીઓના સંચાલનને લગતી સંબંધિત વૈધાનિક જોગવાઈઓ વિશેના જ્ઞાનનો સદંતર અભાવ ધરાવે છે તે હકીકત સિવાય, ઉમેદવારી પત્રો સ્વીકારવા અને નામંજૂર

કરવાની બાબતોમાં સત્તાનો વ્યાપક અને સ્પષ્ટ દુરુપયોગ જોવા મળે છે. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ તેની રિટ હક્કમતનો ઉપયોગ કરતી આ અદાલત સમક્ષ આવેલી તમામ મેટર્સમાં, સામાવાળા સત્તાવાળાઓનો સામાન્ય બચાવ એ હોય છે કે મેટર ચૂંટણીની બાબતોને લગતી છે અને ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૪૩ઓ માં સમાવિષ્ટ પ્રતિબંધને ધ્યાનમાં રાખીને, અરજી જાળવવાપાત્ર નથી. મહત્વનો પ્રશ્ન એ ઊભો થાય છે કે શું હાઈકોર્ટ સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરો દ્વારા આચરવામાં આવતી વ્યાપક ગેરરીતિઓની મૂક પ્રેક્ષક બની શકે છે જેમને એ હકીકતથી પ્રોત્સાહન મળે છે કે તેમના સાચા, ખોટા અથવા મનસ્વી હુકમો પર સામાન્ય રીતે પ્રશ્ન કરી શકાતો નથી, સિવાય કે ચૂંટણીઓ પૂરી થયા પછી દાખલ કરવામાં આવતી ઇલેક્શન પિટિશન દ્વારા.

૧૧. ઇલેક્શન કમિશન ઓફ ઇન્ડિયા વિરુદ્ધ અશોક કુમાર અને અન્ય, (૨૦૦૦) ૮ એસ.સી.સી. ૨૧૬ માં સુપ્રીમ કોર્ટે સ્પષ્ટપણે ઠરાવ્યું છે કે ઇલેક્શન કમિશન જેવા પદાધિકારીમાં નિહિત સત્તા એ એક ટ્રસ્ટ છે અને તે ઉચ્ચ પદાધિકારીમાં નિહિત હોવાને ધ્યાનમાં રાખીને વ્યાજબી રીતે, ઉદ્દેશ્યપૂર્ણ અને સ્વતંત્ર રીતે અને કાયદા અનુસાર તેનું પાલન થવાની અપેક્ષા રાખી શકાય છે. જોકે, એવી સંભાવના નકારી શકાય નહીં જ્યાં સત્તા ધરાવનાર કાયદાના ભંગમાં અથવા મનસ્વી રીતે અથવા બદધરાદાથી કાર્ય કરી શકે છે. અદાલતે ઠરાવ્યું કે જો ઉભો કરવામાં આવેલ વિવાદ ચૂંટણીની પ્રગતિમાં મદદરૂપ થાય અને ચૂંટણી પૂર્ણ કરવાની સુવિધા પૂરી પાડે તો તેને ચૂંટણી પર પ્રશ્ન ઉઠાવવા સમાન ગણી

શકાય નહીં. ઇલેક્શન કમિશન એવો હુકમ પસાર કરી શકે છે જે ચૂંટણીની પ્રક્રિયાને પૂર્ણ કરવા અને પરિપૂર્ણ કરવાથી દૂર હોઈને ચૂંટણીના માર્ગમાં અવરોધ રૂપ બની શકે અને આવું પગલું બંધારણ દ્વારા સંપૂર્ણપણે ગેરવાજબી અને કાયદા હેઠળ સંપૂર્ણપણે અયોગ્ય હોઈ શકે છે. અદાલતે ઠરાવ્યું કે એવો હુકમ જે ચૂંટણીને રોકવાની અને તેને પ્રોત્સાહન ન આપવાની અસર ધરાવતો હોય, તો આવા કિસ્સામાં અદાલતનો હસ્તક્ષેપ ચૂંટણીના પ્રવાહને સરળ બનાવશે અને તેને રોકશે નહીં. ઉપરોક્ત પૃષ્ઠભૂમિમાં જ અદાલતે ચુકાદાના ફક્ત ૩૨ માં નિષ્કર્ષ કાઢ્યો હતો કે ઇલેક્શન કમિશન દ્વારા લેવાયેલા પગલાં અથવા જારી કરાયેલા હુકમો એવા સુસ્થાપિત માપદંડો પર ન્યાયિક સમીક્ષા માટે ખુલ્લા છે જે વૈધાનિક સંસ્થાઓના નિર્ણયોની ન્યાયિક સમીક્ષાને સક્ષમ બનાવે છે જેમ કે સત્તાનો બદલિદાપૂર્વક અથવા મનસ્વી ઉપયોગ થતો હોવાનો કેસ બનતો હોય અથવા વૈધાનિક સંસ્થાએ કાયદાના ભંગમાં કાર્ય કર્યું હોવાનું દર્શાવવામાં આવ્યું હોય.

૧૨. આ અદાલત એ હકીકતની ન્યાયિક નોંધ લઈ શકે છે કે મોટેભાગે, આ અદાલત સમક્ષ આવેલા કિસ્સાઓમાં સત્તા ધરાવનાર એટલે કે સદર રિટર્નિંગ ઓફિસર/ઇલેક્શન ઓફિસરે કાયદાના ભંગમાં અથવા મનસ્વી રીતે અથવા બદલિદાથી કાર્ય કર્યું છે. તેથી, આવી અરજીઓમાં ઉઠાવવામાં આવેલા વિવાદો કોઈપણ ચૂંટણી પર પ્રશ્ન ઉઠાવવા સમાન નથી કારણ કે તે ચૂંટણીની પ્રગતિમાં મદદરૂપ થાય છે અને તેને પૂર્ણ કરવાની સુવિધા આપે છે. જો અદાલત આ

તબક્કે હસ્તક્ષેપ ન કરે, તો સદર રિટર્નિંગ ઓફિસર સ્પષ્ટ હોય તેવા અને જણાવવાની જરૂર ન હોય તેવા કારણોસર ચૂંટણી પ્રક્રિયામાંથી ઉમેદવારને બહાર કાઢવાના બદલ્લિયાપૂર્વકના પ્રયાસમાં સફળ થાય છે.

૧૩. ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં, અરજી સફળ થાય છે અને તે મુજબ મંજૂર કરવામાં આવે છે. અરજદારનું ઉમેદવારી પત્ર નામંજૂર કરતો સદર રિટર્નિંગ ઓફિસર દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વાદગ્રસ્ત હુકમ તારીખ ૧૩મી ડિસેમ્બર, ૨૦૧૬ આથી રદ અને બાતલ કરવામાં આવે છે. બીજા સામાવાળા – સદર રિટર્નિંગ ઓફિસરને હરીફ ઉમેદવારોના નામમાં અરજદારનું નામ સામેલ કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. તે મુજબ ખર્ચ અંગેના કોઈ હુકમ વિના રૂલ એબ્સોલ્યુટ કરવામાં આવે છે.

૧૪. આ હુકમ શ્રી કનુભાઈ હરિભાઈ પટેરિયા, રિટર્નિંગ ઓફિસર અને ગ્રામ સેવકની હાજરીમાં પસાર કરવામાં આવ્યો છે અને તેઓ હુકમના સારથી વાકેફ છે.

ડાયરેક્ટ સર્વિસની પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

(હર્ષા દેવાની, ન્યાયમૂર્તિ)

(એ. એસ. સુપેરિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.